

TEKST EN BEELD: LEON VAN
VELZEN

SCOREN MET KLEINE SERIES

Gieterijproces kent nog steeds geheimen

Frank en Bas Voeten vormen de directie van de Brabantse Non-ferro Gieterij in Etten-Leur. De onderneming mikt vooral op kleinere series: van één tot circa vijfhonderd stuks. Groei is geen doel, wel het verhogen van kwaliteit en efficiency. “We kiezen nadrukkelijk voor ‘less is more’.”

Frank en Bas Voeten: ‘Onze productie is vooral ingesteld op kleinere series tot circa vijfhonderd stuks.’

Opmerkelijk. Zo mag je de stap van Marcel Voeten in 1960 wel noemen. Hij sloot zijn kruidenierswinkel in Breda en startte in een oud pakhuis aan het haventje in Etten-Leur samen met een partner de Brabantse Non-ferro Gieterij. De werknemers werden met een VW-busje in Breda opgehaald om vooral producten voor de schoenenindustrie in de Langstraat te maken. Andere toppers uit het assortiment: hippe mes-sing gespen in de jaren zeventig en varkensvoertroggen in de jaren tachtig.

Dat was toen. Het bedrijf verhuisde naar een bedrijventerrein in Etten-Leur en bewoog mee op de golven van de economie. Het personeelsbestand schommelde door de jaren heen tussen de vijf en twaalf medewerkers, het aantal dat nu ook bij de Brabantse Non-ferro Gieterij aan het werk is. De leiding van het bedrijf is in handen van Frank (1961), zoon van de oprichter. Samen met zijn neef Bas (1978), die in 2000 instapte en in 2016 het stokje van zijn vader overnam, werken ze vooral voor de scheep-

vaart, de automobielenindustrie, de machinebouw en design-wereld. Zandgieten - machinaal of met de hand gevormd -, aluminium coquille-gieten en de nabewerking van producten in de bramerij - zagen, slijpen, trommelen - zijn de kernactiviteiten.

BEWUSTE KEUZE

Frank Voeten: “Onze productie is vooral ingesteld op kleinere series tot circa vijfhonderd stuks. Dat is een bewuste keuze. We hoeven niet zo nodig te groeien naar meer medewerkers of een hogere productie. De trend is dat we in Europa vooral kunnen scoren met kleinere series. Grote hoeveelheden gietwerk komen uit China of het voormalige Oostblok. De keuze voor ‘less is more’ zorgde er mede voor dat we de crisis sinds 2008 redelijk doorstaan hebben. Niet alle collega-bedrijven zijn die tijd goed doorgekomen. Een aantal is gestopt of failliet gegaan. Ook wij moesten afscheid nemen van medewerkers, maar dat proces is relatief geruisloos en zonder al te veel pijn verlopen. We draaien nu weer op het niveau van 2008 in een markt die voor non-ferro redelijk stabiel is.”

GEEN GEHEIMEN

Nederland telt naar schatting in totaal zo'n veertig gieterijen. Het merendeel werkt voor de industriële markt, een deel verdient zijn brood met het gieten van kunst. Circa tweeduizend vakmensen beoefenen het vak dat al meer dan drieduizend jaar oud is. Bas Voeten: “Je zou denken dat na al die eeuwen het productieproces geen geheimen meer kent. Dat is niet zo. De kennis op het gebied van metallurgie ontwikkelt zich nog elke dag. Met onze collega's delen we die kennis zo veel als mogelijk. Binnen de branche zijn we daar open over. Ook met onze toeleveranciers zijn we permanent in gesprek over nieuwe ontwikkelingen en toepassingen.”

BREED INZETBAAR

Geen groei, maar hoe ziet de toekomst van de Brabantse Non-ferro Gieterij er dan wel uit?

Een product uit de Brabantse Non-ferro Gieterij.

“We focussen op een hogere kwaliteit en verhoging van de efficiency,” zegt Frank. “Hoe we dat willen bereiken? Op de eerste plaats door ons machinepark up-to-date te houden zodat we aan korte levertijden kunnen voldoen. De machines hebben veel te lijden van zand en hitte, maar we onderhouden ze zorgvuldig en hebben belangrijke reserveonderdelen in het magazijn op voorraad liggen, zodat we bij een storing de stilstand tot een minimum kunnen beperken.”

‘De kennis op het gebied van metallurgie ontwikkelt zich nog elke dag’

Blijft het punt van de verhoging van de efficiency. “Onze mensen kunnen we inzetten op vrijwel alle giettechnieken. We kennen hier geen eilanden, maar willen als team opereren. Heeft iemand een snipperdag dan neemt een ander zijn werk over. Daarbij proberen we de bezettingsgraad van de halfautomaat te verhogen, maar met het zelfde aantal mensen aan de machine.”

INFLATIE

Kwaliteit verhogen, efficiency verbeteren en hoe zit het met de prijs? Frank Voeten heeft daar een heldere visie op. “Elk jaar verhogen we de prij-

zen in elk geval met de inflatie. Je moet duidelijk en helder zijn. Het is een prijs die nodig is om te kunnen produceren volgens onze standaarden. Daar doen we geen concessies aan. In al de jaren dat ik nu hier werk, is het aantal klanten dat vertrok omdat de prijs/kwaliteit niet ter discussie stond op de vingers van één hand te tellen.”

ZANDVORMEN PRINTEN

De beide Voeten proberen overwerk te vermijden. Bas: “Iedereen werkt hier fulltime. De klus moet in de week in werktijd gedaan worden. Gieten is fysiek zwaar werk, daar moet je in het weekend echt van bijkomen. Mensen kunnen maar een beperkte tijd op de toppen van hun tenen lopen. Als je het uiterste vraagt, gaat dat een keer mis. Dat willen we niet, integendeel, we willen goed voor ze zorgen. Dat laatste geldt overigens ook voor onze klanten.”

Ontwikkelingen zoals 3D-printen houden beide ondernemers scherp in de gaten. Ze vermoeden dat er nog wel enige tijd overheen zal gaan voor er daadwerkelijk productie in brons of aluminium profijtelijk gedraaid kan worden. “Wellicht dat een toepassing als het maken van onze zandmodellen zoals we dat nu met de hand doen te zijner tijd sneller en preciezer door een printer kan worden gedaan. We zullen zien.”•

www.bnfgieterij.nl

www.metaalgieterijen.nl

Metaal Gieterij Bedrijven

De Metaal Gieterij Bedrijven (MGB) is een branchegroep binnen Koninklijke Metaalunie. De meesten houden zich bezig met het gieten van non-ferro metalen. Branchemanager is Frans van der Brugh. “Arbo en milieu is een thema dat we als groep gezamenlijk oppakken. We zijn voor de overheid een serieuze gesprekspartner. Het gebruik en opslag van gevaarlijke stoffen is nu onderwerp van gesprek. De Veiligheidsinformatiebladen zijn over het algemeen goed in orde, maar wat gebeurt er als je stoffen gaat mengen? Daar zijn we samen met Inspectie SZW en ‘5xBeter’ hard mee aan het werk. Ander punt is instroom en de opleiding tot vakmangieteer. Jongeren zouden de kans moeten krijgen modules te volgen, waarbij ze deelcertificaten halen. Derde speerpunt is het delen van kennis. Op 13 oktober presenteert TNO voor al onze leden een manier, die mede door een aantal MGB-leden is ontwikkeld, om aan niet-destructieve kwaliteitsbeoordeling door middel van röntgen te doen. Dat belooft een bijzonder interessante dag te worden.”